

NEOBJELODANJENA KOKOLJINA SLIKA U DUBROVNIKU

Katalog Tripa Kokolje (1661—1713), istaknutog bokeljskog baroknog slikara i autora poznate velike slikarske dekoracije jedinstvene unutrašnjosti crkve Gospe od Škrpjela na slikovitom otočiću pred Perastom, o čijem sam djelu bio još god. 1952. napisao prvu opširniju monografiju, povećavam još jedanput ovom slikom iz dubrovačke dominikanske crkve, koju je god. 1974. uspješno restaurirao Filip Dobrošević, restaurator restauratorske radionice Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture u Splitu.

Na sredini platna vel. 91×108 cm slikar je prikazao Bogorodicu pravilnih crta lica u tamnoružičastoj haljini pod plavim plaštem koja sjedi držeći u krilu nago nemirno dijete obvito bijelim velom. Sa strana Marije kleče sv. Dominik spuštene glave i tamne brade u bijelo-crnom dominikanskom ruhu i sv. Katarina Sijenska također u odjeći dominikanke, koja je poput sv. Dominika položila desnu ruku na prsa držeći u lijevoj granu ljiljana. Na smeđoj toploj pozadini lete oko Bogorodice brojne bucaste anđeoske glavice izrazito crvenih usana i s karakterističnim crvenim mrljama na ružičastim obrazima.

Atribucija dubrovačke slike Tripu Kokolji osniva se na nizu analogija naročito s njegovim kasnijim radovima nastalim u zadnjim godinama života, kad je umjetnik iz nepoznatih razloga napustio svoj uži zavičaj i našao posao u srednjoj Dalmaciji, gdje ga susrećemo u Hvaru, Bolu na Braču i Korčuli, u kojoj je preminuo u 52. godini života.

Osnova za komparativnu analizu jest, na prvom mjestu strop ispod pjevališta dominikanske crkve u Bolu, na kome se na mnogim poljima oko likova dominikanskih svetaca i svetica javljaju upravo na identičan način slikane glavice anđelčića s crvenim mrljama na bucastim obraščićima i s istim načinom slikanja kose, nosa, usana i podbratka, tako da djeluju gotovo kao autorova signatura. Na istom bolskom stropu mogu se uočiti i sličnosti pojedinih ekstatičnih likova dominikanskih svetaca s onima na dubrovačkoj slici, i to bilo u licu i rukama, bilo u tretiranju nabora redovničkog ruha.

Slične andeoske glavice Kokolja je razasuo i po nebu pale »Gospe od Ružarija« u crkvi Navještenja u Hvaru. Još izrazitija je srodnost lica i naročito obradbe nabora dominikanske haljine poklekla sv. Katarine Sijenske s istim detaljima na dubrovačkom platnu. Nažalost je hvarska slika jako oštećena i rekonstruirana pri restauriranju tako da nije moguće usporediti neke druge značajne pojedinosti kao što su lica Bogorodice i sv. Dominika.

Od Kokoljinih slika u Boki kotorskoj spomenuo bih kao komparaciju palu »Bogorodica sa sv. Domenikom« iz crkve sv. Matije u Dobroti, na kojoj se mogu uočiti analogije za likove Madone, djeteta i sveca, kao i za karakteristične anđelčice.¹

Slikar Tripo Kokolja, za koga je talijanski istaknuti historičar umjetnosti Giuseppe Fiocco uočivši njegovo značenje i snagu bio napisao da je »il più vigoroso che lavorò in Dalmazia in modi veneti«,² imao je nesreću da je najveći broj njegovih slika došao do nas u vrlo lošem stanju. Već smo spomenuli nepopravljiva oštećenja hvarske pale. Tome treba dodati da je njegovo najveće djelo tj. ciklus slika u crkvi Gospe od Škrpjela doživjelo god. 1883—1885. zamašan i presmion popravak od zadarskog franjevca Josipa Rossija i odavno čeka suvremeni restauratorski zahvat, da je većina slika u Boki u vrlo lošem stanju, te da je navodno njegov strop korčulanske crkve Svih svetih potpuno prebojen u prošlom stoljeću. Više puta spomenuti strop u dominikanskoj crkvi u Bolu zaista je vrlo uspješno restauriran, ali se na njemu ipak još uvijek uočavaju ranija oštećenja od vlage, koja su boji oduzela u mnogim dijelovima originalan sjaj. Tim veće je, stoga, značenje dubrovačke slike koja je nedavnim čišćenjem vraćena gotovo u potpunosti svom originalnom izgledu. Ona nam zbog toga može više od drugih Kokoljinih radova svjedočiti o njegovim slikarskim kvalitetama. Ta nam slika pokazuje da Kokolja nije bio samo majstor u vještom komponiranju brojnih likova i u osjećaju za stvaranje baroknih ugođaja punih dinamike i svjetlosnih kontrasta na pojedinim slikama i u čitavim ambijentima već da je istančano i profinjeno znao tretirati pikturalnu materiju tkanina i inkarnata i imao smisla za skladne kolorističke odnose. Iako malena po formatu, ta dubrovačka slika još više učvršćuje Kokoljino ugledno mjesto u skromnim dalmatinskim baroknim slikarskim zbivanjima.

¹ K. Prijatelj: Slikar Tripo Kokolja, Rad JAZU, 287, Zagreb 1952, str. 5—26, gdje se navodi sva dotadnja literatura o slikaru. V. također moje radove: Slike Tripa Kokolje u Bolu, Brački zbornik 2, Split 1954, str. 100—104 i Bokeljske teme, Zbornik Svetozara Radojčića, Beograd 1969, str. 277—282. V. također N. Luković: Zadužbina pomoraca, Godišnjak Pomorskog muzeja u Kotoru, X, Kotor 1962. i Spomenica u čast Tripa Kokolje, Kotor—Perast 1962.

² G. Fiocco, u Bettini-Fiocco: Arte italiana e arte croata, Italia e Croazia, Roma 1942, str. 306.

UN DIPINTO INEDITO DI TRIPO KOKOLJA A DUBROVNIK

Riassunto

L'autore pubblica una tela recentemente restaurata e rappresentante la Madonna del Rosario nella chiesa dei Domenicani di Dubrovnik attribuita a Tripo Kokolja (1661—1713), importante pittore dalmata dell'età barocca nativo da Perast nelle Bocche di Kotor. Dopo aver brevemente sintetizzato il profilo dell'artista, al quale dedicò nel 1952 un'ampia monografia, l'autore confronta il dipinto colle altre opere del Kokolja concludendo che la tela di Dubrovnik appartiene alla sua ultima fase quando il pittore lasciò le Bocche dopo aver dipinto il suo grande ciclo nella chiesa della »Madonna dello Scalpello« (»Gospa od Skrpjela«) presso Perast. Molte analogie con i dipinti di Bol e di Hvar confermano l'attribuzione di quest'opera che assume un'ancora maggior significato per il suo buono stato di conservazione a differenza della gran parte dei dipinti dell'artista che si trovano oggi in pessime condizioni. La tela di Dubrovnik è, perciò, la migliore testimonianza delle alte qualità artistiche di Tripo Kokolja.

Sl. 1. Tripo Kokolja, Gospa od Ružarija, Dubrovnik, Dominikanska crkva
(foto Živko Bačić, Split)